

Kiss Dénes

Minden magyarok háza:
SZÓ-JÁT-SZÓ HÁZ

Az ezredvég magyar gondolata

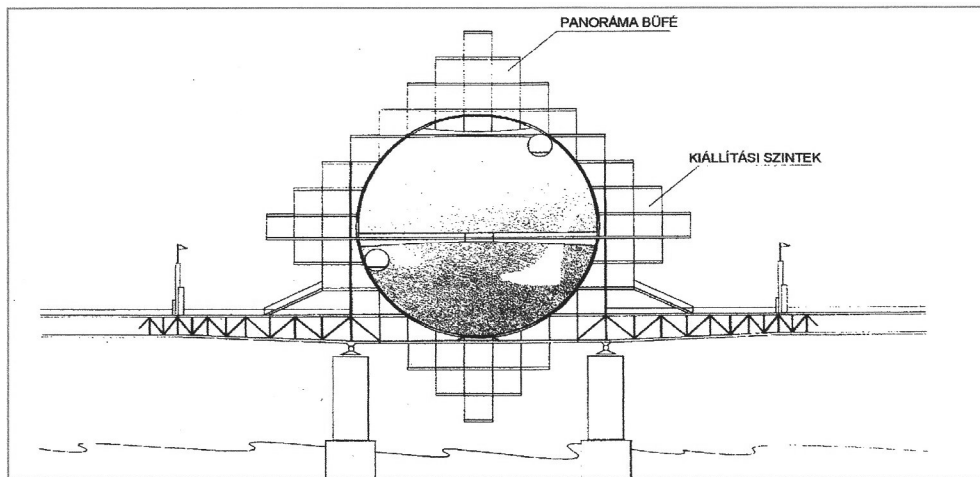
A mértani alakzat nem más, mint a magyar nyelv működésének sajátos "képlete". Benne van a ragozó nyelv több jellemzője, a rag, a jel, valamint a minden irányból való értelmezhetősége. Olvasható jobbról balra, balról jobbra, sőt, alulról fölfelé és föntről lefelé. S minden sornak több olvasata lehet aszerint, olvasás közben kérdőjelet vagy vesszőt teszünk. Ezt az ábrát mintegy húsz évnyi nyelvi kutakodás után leltem meg anyanyelvünkben. Íme a különös mértani alakzat, amely – mint később megtudtam, az ősi székelymagyar rovásírás eK-éK, Ká jele! (*Nagyjából ekképpen: ◇ – a szerk.*)

K
K É K
K É K É K
K É K E K É K
K É K E K E K É K
K É K E K É K E K É K
K É K E K É K E K É K
K É K E K E K É K
K É K E K É K
K É K É K
K É K
K

Előbb *Kodály Zoltán*, majd *Nagy László* biztatására folytattam a magyar nyelv elemző kutatását. Az ezzel kapcsolatos nagyobb tanulmányok – néhány korábban megjelent kisebb írás után – a *KORTÁRS* című folyóiratban jelentek meg 1971 és 1975 között. Az ékesen ékeskedő alakzatot is megírtam már 1973-ban, ez 1975-ben jelent meg. (Később, 1992-ben több magyarországi lap írt az elképzelésemről és a Rubik-kockával vetették össze. Utánanézttem, és emlékeztem is, a Rubik-

féle remeklés 1978-ban vált ismertté.) *Benkő Cs. Gyula* festőművész és formatervező barátom 1991-ben készítette el a magyar nyelv által tervezett és az itt látható, két kiterjedésű mértani alakzat térbeli változatát. *Bodor János* mérnök közvetítésével szerzett róla tudomást *Kerényi József* építőművész. Eljött hozzám, alaposan körbenézte és meghívott a műgyetemre, hogy végzős hallgatói részére tartsak előadást a magyar nyelvről, illetve az építmény előzményeiről. Az ifjú építészmérnök jelölteket fölkellesítette a tervezettnél jóval hosszabbra sikerült együttlét és napokon belül remek elképzelések születtek a SZÓ-JÁTÉK HÁZZAL kapcsolatban. (Ezt a nevet *Kerényi József* rögtönözte.) Éppen egyhetes mesterkurzust rendeztek az egyetemen, amelyen finn és USA-beli építészek is részt vettek, ezt követően kiállítást rendeztek, amelyen *Kerényi József* javaslatára kiállították ezt a kettős piramist, vagy, ha akarjuk, *zikkuratot*, amely vitát kavart. Miként *Kerényi József* terve, aki a Dunán valósította volna meg az akkor (még) tervezett világkiállítást. Ekkor gondoltunk arra, hogy gyaloghídon a Duna fölött vagy a Margitsziget északi csücskén, szintén félig a Duna fölött pompázhatna ez a magyar nyelv által "tervezett" építmény, amely fémből, üvegből és fából készülne. Vagy lábakon állna, esetleg üvegszál kötelék tartaná a sarkain. Sajátos magassági háromszög alakulna ki a Várpalotával és az Országházzal, hiszen mintegy hatvan méter magas lenne.

A Magyar Nyelv Háza s a magyar szellem emlékműve példátlan lenne a maga nemében, hiszen a nyelv alkotása, a lehető legegyszerűbb ősi forma, ugyanakkor rendkívüli csúcsfeladatokat jelentene mérnökök számára. (Például a felvonó gömbpaláston közlekedne, hiszen a legtöbben gömbteret tételeztek föl belül, ahol valódi térszínház és hangversenyterem is lehetne.)



Maga az épület Magyarságkutató Intézet volna, egyúttal különleges szolgáltató kristályház, benne korunk csúcstechnológiája. De a magyarság múzeuma is volna, ahol nyilvántartanak minden magyart, akiket oklevelek, anyakönyvi kivonatok, temetői sírfeliratok nyomán, az időben visszamenőleg is föl lehet lelteni. Számítógépes családfa-kutatás, helységek névkutatása, történelmi, földrajzi események, nevek kutatása folyana az építményben, ahol rendszeresen rendeznének tárlatokat, fontos könyvbemutatókat, sőt, technikai újdonságok, találmányok bemutatóját is. Műholdas világszolgáltatása is volna, ami azt jelenti, hogy a világ bármely részéről, bármikor lehetne kérni az égen át, a légen át, Ady-verset, mondjuk Latino-vits Zoltán előadásában, nagy magyar festők képét, nagy magyar feltalálók munkásságát, amit egyébként több nyelven is ki lehetne vetíteni. Ez a különleges élő múzeum megmutatná szóban és képből, hogy ki volt például Galamb József vagy mit alkotott Szent-Györgyi Albert, honnét való Dürer és neve? És így tovább. Ez az építmény maga is rendkívüli szellemi teljesítmény volna, a legjobbak összefogására volna szükség a megvalósításához.

Léte indokoltabb volna, mint akár a párizsi Eiffel-toronyé vagy a brüsszeli Atomiumé, hiszen az édes anyanyelvünk szülötteként az egyetemes magyarság képességét is jelképezné. Ebben az építményben teremtődne meg napról-napra Magyarország arculata, jövőképe. Innét láthatók volnának legszebb tájaink, tájékoztatva és útba igazítva a turistákat. Lennének helyiségek, ahol az egész falat beborító képernyőn, vásznon stb. évszázadokig megőrződne és "előhívható" volna

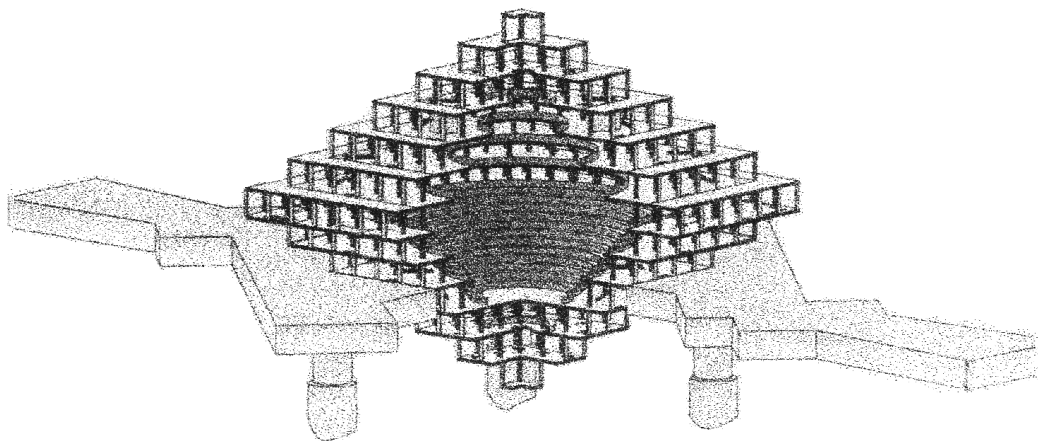
mindazok képmása, akik legalább száz USA dollárnak megfelelő összeget adnának a megvalósításra, afféle "téglajegy". Nevük nemcsak a folyton bővülő nemzeti aranykönyvbe kerülne bele, hanem örök időkre gombnyomásokra megtekinthető volna az utódok számára. Aki többet adományozna, annak családja, netán mozgóképeken is megörökítődne és tárolódna. Ha évszázad múltán kíváncsiak volnának a messzire sodródott utódok, itt megtekinthetnék elődeiket. Természetesen a HÁZ-ba bizonyos összegért lehetne bemenni, ebből tartaná fenn magát. Már az építése sokakat vonzana, a tervek világlapok címlapjára kerülhetnének, mert annyira különleges. Miután **világkaláka keretében** építené föl a világ magyarsága, egy kissé hasonlítana létrejötté a hajdani királyi koronázó dombokéhoz. Annak földjét az ország minden részéből hordták össze és arra lovagolt föl a megkoronázott király és tett hűségesküt arra nézve, hogy a világ minden égtája felől érkező támadás ellen megvédi az országát. Ezzel az építménnyel minden magyar különlegesen kötődne e hazához vagy a magyarsághoz, bárhol él is, és hűségesküt tenne a magyar nyelvnek, hogy oltalmazza azt. Hiszen bennünket a nyelvünk tartott fenn, ez a világ minden más nyelvétől lényeges tulajdonságait tekintve különböző nyelvcsoda. Ez a teremtmény, nyelvünk ékes koronája nemzetőrző erő is volna egyúttal! És még mennyi fontos, lehető szerepét el sem soroltuk!

Egyetemes magyar szentély, a nyelv szülötte és emlékműve, mindannyiunk értékeinek tárháza, a magyarság világközösségi háza, amely az idők folyamán is korszerű és csodálnivaló maradna, akár a piramisok! Néhány esztendő múltán fönn-

MAGYAR NYELV

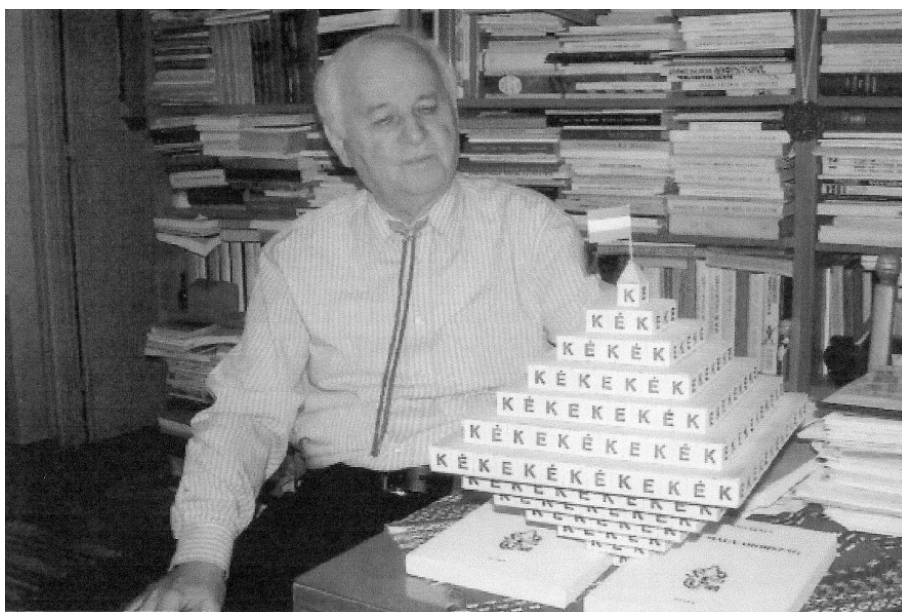
tartaná önmagát és annyi látogatót vonzana egy-maga, mint az egész ország. Nem szólva arról, hogy az ország jelképe is volna, elég lesz majd néhány pillanatra bevillantani a képernyőn, mindenki tudná a világon, hogy Budapestről, Magyarországról van szó. Miként elég fölillantani az

Eiffel-tornyot, tudja mindenki, hogy Párizsból kapunk hírt. Az épület kicsinyített makettjéből ajándéktárgyakat lehetne készíteni, akár asztali ceruzatartókat, tolltartókat, kisebb formában, könnyebb anyagból gépkocsi kulcstartót és még számtalan apróságot kitalálnak majd a hozzáértők.



Meg kell jegyezni, hogy ez az elképzelés szerepelt annak idején a Magyarok Világszövetsége által kiírt pályázaton, amikor is az EXPO-ra készült az ország és sok szép pályamunka közül *egyedüli* ezt javasolta megvalósításra a Kralovszky Alán által vezetett zsűri. De a 2000. évben, a keresztény magyar királyság ezredik évfordulóján el lehetne kezdeni az építését, az adományokat a rövidesen létrehozandó EGYETEMES MAGYARSÁGÉRT ALAPÍTVÁNY számlájára le-

hetne utalni. S mindezt az interneten, lapokban, kisfilmekkel, színes ismertető füzetekkel lehetne világszerte meghirdetni. Ha megépül, jobban védi a magyarságot, mint a NATO, jobban megőrzi, mint bármi más, hiszen az egész magyarság műve volna, s ékesen bizonyítaná a magyarság tehetségét, sokféle képességét a művészetektől a sporton át a matematikáig. S egyúttal örök figyelmeztetés volna, ha nyelvünket elveszítjük, magunkat veszítjük el!



Kiss Dénes 1999. február

Varga Csaba

MIRE LEHET BÜSZKE A MAGYAR?

Az olvasó bizonyára megfigyelte élete során, hogy a magyar szavaknak mindig csak valamely más nyelvből való átvételéről hallunk mindenféle fórumon: ezt a szót is átvettük, azt a szót is átvettük, amazt a szót is átvettük valahonnan. Hogy pedig mely szó magyar, nos, erről aligha hallott valaki is, akárcsak egy szót is. Ez alapján a magyar ember természetesen véli úgy, hogy a magyar nyelv, szókincs nem régi, nem eredeti, hanem alávetett, másodrangú: számtalan nyelvből véletlenszerűen összehordott, fésületlen egyveleg. Ezzel szemben más nyelvekről, pl. szláv, angol, francia, latin stb. nyelvekről a magyar tudomány fellegetvára olyan képet tár elénk, mintha ezek viszont ősi eredetű, kiérlelt nyelvek lennének, a világ műveltségének oszlopai, s számunkra e nyelvek pompája csak utolérhetetlen mérce lehet.

Ebbe a véleménybe mindenki belenyugszik, hiszen minden rangú és rendű magyar tudományos fórum ezt hirdeti, a tankönyvekben is ezt tanítják nekünk itt Magyarországon. Tehát magyar tudományos vélemény a magyar nyelv alacsonyrendű volta.

De mit mondanak a külföldiek a magyar nyelvről? Néhány idézet:

– Grimm Jakab meseíró (XIX. század), aki egyben az első német tudományos nyelvtan megalkotója is: „a magyar nyelv logikus és tökéletes felépítése felülmúl minden más nyelvet”.

– N. Erbersberg bécsi tudós (XIX. század): „Olyan a magyar nyelv szerkezete, mintha nyelvész gyülekezete alkotta volna, hogy meglegyen benne minden szabályosság, tömörség, összhang és világosság.”

– George Bernard Shaw drámaíró (az amerikai CBC-nek adott interjújában sokkal bővebben kifejtve) mondta: „Bátran kijelenthetem, hogy miután évekig tanulmányoztam a magyar nyelvet, meggyőződésemmé vált: ha a magyar lett volna az anyanyelvem, az életművem sokkal értékesebb lehetett volna. Egyszerűen azért, mert ezen a különös, ősi erőttől duzzadó nyelven sokszorta pontosabban lehet leírni a parányi különbségeket, az érzelmek titkos rezdüléseit.”

– Grover S. Krantz amerikai kutató: „A magyar nyelv ősisége Magyarországon /.../ meglepő: úgy találom, hogy átmeneti kőkori nyelv, megelőzte az újkőkor kezdetét /.../ az összes helyben maradó nyelv közül a magyar a legrégebbi.”

– Ove Berglund svéd orvos és műfordító: „Ma már, hogy van fogalmam a nyelv struktúrájáról, az a véleményem: a magyar nyelv az emberi logika csúcsterméke.”

(Magyar Nemzet 2003. XII. 2. 5. o.)

– Teller Ede atomfizikus halála előtt pár évvel ezt mondta Pakson: „...Új jeles felfedezésem, miszerint egy nyelv van, s az a magyar.” (Mai Nap, Budapest, 1991. 9.) A későbbiekben látni fogjuk, ez koránt sem üres udvariaskodás – Teller Ede sohasem beszélt a levegőbe –, hanem utána nézhetett, hogy mely nyelvből merítve váltak kultúrnyelvvé a mai „nagy” nyelvek, vagyis hogy melyik a mai műveltséget megteremtő, kiérlelt ősnyelv.

Itt valami nagy titok lappang. Mert nem különös-e, hogy a magyar tudomány minden erőt bevetve igyekszik lealacsonyítani a magyar nyelvet (s mi fizetjük ennek költségeit), a külföldi szakvélemények pedig mély meghajlások a magyar nyelv nagyszerűsége, egyedülállósága és ősi volta előtt, mi több, mint látjuk, van ki a Kárpát-medencei ősi voltát hirdeti.

Ám általában véve is érdemes felfigyelni nyelvünk teremtő erejét magasztaló véleményekre:

– Isaac Asimov sci-fi író: „Az a szóbeszéd járja Amerikában, hogy két intelligens faj létezik a földön: emberek és magyarok.”

– Enrico Fermi olasz atomfizikustól mikor megkérdezték, hogy hisz-e az űrlakókban, azt válaszolta: „Már itt vannak, magyaroknak nevezik őket!”

– A magyar anyanyelvű nagy matematikusok is azt mondták sokszor: hja, magyar anyanyelvvel könnyű nagy matematikusnak lenni.

S ha összevetjük ezeket a véleményeket az alábbiakkal, a titokról még jobban fellebben a fátyol:

Az olvasók bizonyára emlékeznek a Millenárison felépített „Álmok álmodói – Világra szóló magyarok” című kiállításra. (E sorok írója is ott szerénykedett, a falon lógva – mint filmrendező.) Nos, aki ezt a kiállítást nyitott szemmel végignézte, meghökkenhetett: mi kitalálni való maradt másoknak? Bizony kevés. Tudjuk jól a sort: ejtőernyő, szélturbina, taposómalom, markológép, lánchíd, személyfelvonó, vízturbina, gőzturbina, dinamó, elektromotor, porlasztó, benzinmotor, benzinmotoros autó, torziós inga, villamos gyújtóberendezés, vasút villamosítása, automata sebességváltó, bolygókerékes sebességváltó, bakelit hanglemezzel, sötétkamra, porcelánfajansz, telefonközpont, számítógép, golyóstoll, gyufa, helikopter, lökhajtású repülő, torpedó (robotrepülőgép), világító dióda, hold-radar, a kozmikus sugárzás és a biomágnesesség felfedezése, abszolút geometria, mely az általános relativitás alapköve, hangosfilm, képtávíró, a stressz fogalma, hologram stb., stb., s hogy a régiékről is megemlékezzünk: kerék, faze-kaskorong, tejpor, kengyel, visszacsapó íj, gomb, fehérmű, szauna, központi fűtés, réz, vörösréz, acélrugó, kocs (hintó), stb., s bizony... az írás és a könyv is: márpedig a felsoroltak (és még sok-sok további) csaknem kiteszik a mai művelt világ alappilléreit. És akkor még itt vannak az íróink, költőink, zeneszerzőink is... (Karinthy Frigyes tálmánya a felfújható gumi-földgömb.)

Nem tagadható: csaknem minden alapelv (pl. kerék, dinamó, elektromotor, benzinmotor, írás, számítógép), mely ma a földön használatos, nyelvünkön gondolkodók teremtménye (az eurázsiai nagy vallások is). Aztán az alapleleményt lehet tökéletesíteni, kicsinyíteni, nagyítani, hozzátenni, fejleszteni stb., amiben például a japánok oly jelesek.

Most pedig vessük össze a fentieket az alábbiakkal:

Ha az olvasó emlékezik a fent említett „Álmok álmodói – Világra szóló magyarok” kiállításra, akkor bizonyára arra is emlékezik, hogy a 2002-ben hatalomra került kormánykoalíció első legfontosabb lépése nem a nyugdíjasok, avagy a gazdaság helyzetének javítása volt, hanem azonnal és minden erőt bevétve lebontotta és eltüntette az „Álmok álmodói – Világra szóló magyarok” című kiállítást – miközben hatalmas volt a látogatottsága.

Vajon miért?

Itt most már természetszerűen merül fel az a kérdés is, hogy van-e összefüggés az említett kiállítás érthetetlen és kegyetlen lebontása között, s aközött, hogy a Magyar Tudományos Akadémia a magyar nyelv alacsonyrendű voltát igyekszik elhíttetni minden magyarral, éles ellentétben állva a magyar nyelvet vizsgáló külföldi szakértők véleményével?

E kérdésre tiszta és pontos választ kaphatunk.

Aki vizsgálni kezdi megalapításától kezdve mindmáig tartóan a Magyar Tudományos Akadémiának a magyar nyelvről (és a magyar történelemről) alkotott hivatalos véleményét, bizony nagyon meglepődik. Ugyanis gyökeres fordulatot fedez fel a 48-as forradalom leverését követően. Igaz, már 48 előtt is erős volt a magyar nyelvet megsemmisítő igyekezet. Például Blaha Lujza részint azért maradt meg emlékezetünkben, mert a magyar főváros magyar színpadán magyarul merészelt megszólalni. Ez akkor „skandalum” volt. Hasonló, halált megvető bátorságról tett tanúbizonyságot Széchenyi István is, ő pedig a magyar parlamentben vette magának azt a bátorságot, hogy magyarul szólaljon fel. Ám ez csak a politikai elnyomás része volt, a Habsburgok magyargyűlöletéből fakadt. A magyar nyelvről és történelemről magyar tudományos fórumon kialakított vélemény a Kiegyezés után lendült át teljesen az ellenkező oldalra: mégpedig a magyarokra megalázóvá vált, s aztán ez a vélemény egyeduralgódóvá – mindmáig.

Itt tehát az a nagy kérdés, hogy vajon mi volt a Magyar Tudományos Akadémia hivatalos véleménye a Nagy Fordulata előtt?

Erre a Magyar Tudományos Akadémiának az 1860-as években már csak nagy-nagy nehezen, de mégiscsak megjelent szótárában az úgynevezett Czuczor-Fogarasi értelmező szótárban, melynek előkészítésében Vörösmarty Mihály is részt vett – könnyen találunk választ. Nagy költőnk, Berzsenyi Dániel önmaga is kutatta a magyar nyelv múltját, s eredményéről így ír: „Bukkozásaim haszon nélkül nem maradtak, sőt örömet tapasztaltam, hogy a magyar nyelv tán az egész óvilág nyelveinek gyökere és anyja”. A fent nevezett szótárban természetesen módon szerepel az adott szócikkeknél, hogy a szanszkritban, ógörögben, latin-

ban stb. milyen kiejtéssel szerepel az a szó. Már a bevezetőben ezt olvashatjuk a szótár fő alapelveként: „Ha tehát akármely nyelvekben oly szókra akadunk, melyek /.../ legalább alaphangban és értelmében egyeznek, észszerűleg állíthatjuk rólok, hogy eredetre rokonok, pl. a hellen gürösz [gur-os], lat. cir-cus, magy. kör, német Kreis, vagy a lat. vort-it, magy. ford-ít, szl. wrát-i; a lat. hort-us, fran. jard-in, ném. Gart-en, magy. kert, szl. hrad, grod, gorod.”

A például mutatott fenti három szócsokor: „változatok egy témára”, s az efféle szóromlásokat a „leány-nyelvek”-ben megjelenő természetes romlásként kezelik a szótár írói, ekként határozva meg a leány-nyelveket:

„E leánynyelveken azt tapasztaljuk, hogy az anyanyelv szavaival jobbra úgy bánnak, mint merő lelketlen anyaggal, melyet majd megcsontkítva, majd megtoldva, néha kisimítva, majd összevisszahányva saját szerveikhez és izlésökhöz idomítanak a nélkül, hogy gyökeiket és képzőiket épségben hagynák, s alapérteményökről öntudatok volna. Ezekben a szoros ért. vett nyelvalkotó érzék és szellem kihalt, s helyette csupán az idomítási hajlam és ügyesség működik.”

Tehát a leány-nyelvek keletkezésének oka: kihalt e népekből a nyelvalkotói érzék, s helyette csupán az idomítási hajlam és ügyesség működött. (Könnyű belátni, hogy ez nem csak a nyugati nyelvek, hanem a nyugati társadalmak láttelele is: bennük csupán az idomítási hajlam és ügyesség működik. Merenghetünk azon, hogy vajon mikor állítanak Czuczor Gergelynek szobrot korszakalkotó felfedezésért – alapvetően a magyar gyökrendszer felfedezésért –, mondjuk Brüsszelben, az EU székháza előtt?) S ami a legfontosabb: e leány-nyelvekből egyértelműen a ma magyarnak nevezett nyelvhez vezet az út, mint forráshoz.

Ám a szabadságharc leverése után fordult a kocka, kitétték a magyar nyelvészeket és történészeket a Tudományos Akadémiáról, s helyettük németeket (idegen szívűeket) hoztak. Volt ki akkor kezdett magyarul tanulni, mikor már magas rangot töltött be a Magyar Tudományos Akadémián. (Pl. Josef Budenz, Paul Hunsdorfer, s ez utóbbi arról is nevezetessé vált, hogy elégette a Szentkatolnai Bálint Gábor által összegyűjtött magyar rovásírásos emlékeket. A vonulat eredete világos: a XVIII. században élt német J. E. Fischer

és A. L. Schlözer már történelem nélküli népnek minősítette a magyarokat.)

Tehát nem arról van szó, hogy a Magyar Tudományos Akadémia magyar tudósai egyszer csak hirtelen és egyöntetűen az ellenkezőjét kezdték állítani annak, mint amit addig mondtak, hanem arról van szó, hogy egyszerűen lecserélték a „személyzetet” – felelősséggel leírható: magyargyűlölőkre.

Aztán a magyar tudósok, írók, költők már csak a partvonalról, minden hatalomtól megfosztva figyelhették, micsoda rombolás, sáskajárás történik itt. Arany János ezt írta szomorúan (Az orthológusokra):

„Kisütik, hogy a magyar nyelv
Nincs, nem is lesz, nem is volt,
Ami új van benne mind rossz,
Ami régi, az meg tót.”

Jókai Mór elegáns és maró gúnnyal tiltakozva ezt írta:

„Mellemre tett kezekkel hajolok meg a nagybecsű ethnographiai adathalmaz, az összehasonlító nyelvészet szólajstromai előtt; /.../ de minderre csak azt mondhatom: a magyarok nyelve mindig magyar volt.”

De a közelmúltban is érdekes megfigyelésre adódott lehetőség. Nemrégiben jelent meg Mario Alinei „Ósi kapocs” című könyve, melynek eredeti olasz címe: „Etruszk: a magyar archaikus formája”. Vagyis hogy az etruszk nyelv a korabeli magyar nyelvvel azonos. Ezt persze tudtuk, csak hát egészen más, ha külföldi tudós is ezt állítja. Ám láthattuk: ahol hírt adtak e könyvről, csak a szerző és a könyv lejárására ügyeltek. (Itt jegyzem meg, hogy rendre összeakadok nyugati nyelvészekkel, akik lázas sietséggel tanulnak magyarul. Ők már tudják, hogy enélkül nem megy.) Ugyanígy kimutatható, hogy igen mély és szerves nyelvünknek az ógöröggel, latinnal és az angollal való kapcsolata is.¹

Nyelvünk múltját illetően nem kell csak Európára szorítkoznunk. Horvát István írja 1825-

¹ Lásd Varga Csaba: *Az angol szókincs magyar szemmel*, illetve *Ógörög: régies csángó nyelv*, egyaránt a FRÍG Kiadó kiadványai; Szabédi László: *A magyar nyelv őstörténete*, Kriterion Könyvkiadó, Bukarest, 1974. Összefoglalóan bizonyítja mindezt László Géza könyve: *A magyar nyelv, mint a nyelvek egységes eredetének bizonyítéka*, Szekszárd, 1931, magánkiadás.

ben:² „Pözsög a’ Szent Írás mindenféle a’ régi Magyar nevektől és régi Magyar Írásmódtól. Ti éjjelnappal Szent Írást olvasó Rokonim! Hogyan nem vettétek ezeket észre a’ sok század alatt!” Református lelkész fia lévén töviről hegyire meg kellett ismernem a Bibliát. Remekül szórakoztam a benne sorjázó rengeteg magyar néven, főnéven. Pl. Aba, Ámos, Arad, Árpád, Béla, Dalajás, Éber, Eper, Ér, Erdei, Gál, Gáth, Húr, Hús, Jósafa, Juta, Kácor, Kádár, Kállai, Kedes, Kenéz, Kászfia, Keszed, Kis, Kóc, Kút, Lúd, Más, Moholi, Pára, Perc, Sallai, Sárai, Sáros, Szabad, Szalka, Szárai, Széled, Szemes, Szin, Só, Sófai, Súr, Tábor, Tél-Harsa, Torma, Úr, Uri stb. Tessék csak felütni a Bibliát! Ma is úgy vagyunk nevelve, hogy az ilyen észrevételeken mosolyognunk illik (s orvosért kiáltanunk, mert hogy magyar?... az lehetetlen), gondolom néhány olvasó máris megingott kissé, ám néha gondolkodni is érdemes: tessék olyan nyelvet mondani, amelyben közsavak a fenti nevek, mert hogy a nevek szavak. Ráadásul e nevek hibátlan magyar ragozásúak is! Akkor pedig milyen nyelv mellett kell letenni a voksunkat? Hogy van, akinek ez nem tetszik? Mire kötelez ez bennünket? Semmire. Ám van másféle támpont is. Tudja-e az olvasó, hogy II. András királyunk a 20 000 fős kereszties hada élén megérkezett ugyan a Szent Földre, ám nem kezdte mészárolni az ellenfelet, mert rögvest kiderült: akikkel csatáznia kellett volna, azok magyar ajkú rokonaink. Akik II. Andrást menten Jeruzsálem királyává választották. Ezért II. András kiátkoztatott, ezúttal már másodsor, a teljes magyar néppel egyetemben. (Így járt Aba Sámuel is: ő maga és külön a teljes magyar nép szintúgy egyaránt kiátkoztatott.) Még Jeruzsálem neve is magyar, nem rég még így is írták: Hierosólyom, ahol hier = har, azaz felmagasló, lásd pl. Hargita (Har-gita, Har-sányi hegy). Sólyom pedig a szentlélek madara, pontosabban isten lelkének megszemélyesítője – de azt hiszem, ezt nem kell részleteznem egy magyarnak: a Turul. A Bibliából is ismert szaracénok is szintiszta magyar emberek voltak, csak épp a muzulmán vallás hívei. Nevük jelentése: sárszín = szaracén, ugyanis valami oknál fogva a sárga színt tartották magukra, vagy mások rájuk jellemzőnek. Ha már e tájékon járunk: tudja-e az olvasó, hogy a Kaukáz-

zus alatt, a Kaspi-tenger és az Ararát között lévő országban élők – ott, ahol két Zab nevű folyó is van, s nem messze erednek a Vajk és a Tündérek hegytől (ma is ez a nevük, ahogy van ott még Kangavár, Almás is, pedig sok víz lefolyt azóta a Dunán) – az 1200-as években magyar nyelvű papokat kértek a pápától, mert úgy gondolták, mégiscsak jobb, ha a nép érti papjainak beszédét. Továbbá a Kaukázus északi oldalán is volt egy országunk, királyság, 1200 körül még állt. Legnevesebb királya szlávosan írva: Jeretyán, magyarul Gyertyán, s ezen országunk fővárosának neve: Magyar. (Az 1700-as évek közepén még láthatók voltak palotáinak romjai.) Ez tehát három magyar ország: egy időben! Volt egy negyedik is: ide ment Juliánusz barát. Az eddig leírtakból pedig már sejthető, hogy miért csak ez utóbbiról hallhatunk, a másik kettőről egy szót sem. Mert ez van legmesszebb a „művelt világtól”. (Az sem szerepel a tankönyvekben, hogy Kiev neve is magyar szó: Kev, azaz köv = kő, s az itteni IX. századi nagy építkezések vezetőinek nevét is tudjuk: Cseke és Keve kapitányok).

Tehát a nagy titkokról (a titkosított magyar múlttól) így még inkább fellebbent a fátyol.

A fentieket átgondolva tehát most már ki mondhatjuk: időközben meg lettünk fosztva a múltunktól – papíron.

Hogy miért? Az ám az igazán cifra történet. Itt most csak annyit, hogy az ősnép sorsa mindig ez, legyen szó Amerikáról, avagy a Föld ellenkező oldalán lévő Ausztráliáról. A mi nyelvünk és műveltségünk pedig a Kárpát-medence ősnyelve és ősműveltsége.



Balra: jellegzetes újkőkori „arcos edény” (Biatorbágy), és mellette mai leszármazottja, a „Miska kancsó” is a folytonosság bizonyítéka.

² „Rajzolatok a magyar nemzet legrégebb történetei”-ből, Pest, 1825.

Borbóla János

A KERESZTÚT

Mit jelent a keresztények számára ez az összetett szó? Ki ismeri a pontos értelmét, és csak kifejezetten Jézus Urunk a koponyahegyre vezető útját jelenti-e? Léteznek-e további adatok a *keresztút* fogalmának alaposabb megismerésére?

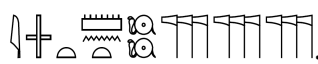

Nos! A válasz egyértelmű: léteznek! Számos korábbi leírásban is szerepelnek! A gondot csak az írás fajtája, és annak értelmezése okozza.


Nevezetesen... az ősi egyiptomi hitvilág négyezer éven keresztül használta már ezt a kifejezést, írnokaik hieroglifákkal, hieratikus jelekkel rögzítették ezt a fogalmat.

Az ősi „szentírásnak” nevezhető papiruszon, az ún. *Halottak könyvében* rendszeresen megjelennek ezek a jelek, a *kereszt* és az *út* közös fogalma. A teljes szöveget tartalmazó, ANI felügyelő sírjából előkerült tekercs az egyiptológia vélekedése szerint kb. a 19. dinasztia idején készült, mely az ősidők óta ismert, túlvilágról alkotott elképzeléseiket képekkel és kurzív hieroglifás írással jeleníti meg. A részleteiben, illetve többféle változatában is ismert szövegek pontos jelentése mindmáig feltárára vár.

A *Papirusz Ani* néven is nyilvántartott tekercs (ős)magyar nyelvű közvetlen olvasása során ismét találkoztunk a *kilencek útjával, a keresztúttal*.


Először a szakkarai Unas fáraó piramisában – valódi neve a *Hunn Íjász* – fedeztük fel ezeket a jeleket. A szarkofág szoba nyugati oromzatán, a III. sectió 247-es és 248-as fohászaiban a következőket olvastuk: „*ments meg Kilencek héttáp sólyma*” (60-76), illetve „*Él a keresztút, arra van a kilencek menete*” (18-34).¹ Az írásjelek pontosabb összehasonlítása érdekében mellékeljük ez utóbbi mondat, az 5. dinasztiából származó korai hieroglifás jeleit is:

. Az *él a kereszt út* hieroglifáit itt a *kereszt* jelével írták: . Transzliterációja: *i-imy-t*, bővebb leírását lásd lejjebb. A



menet, azaz az *útja* szó hangjait is pontosan írták: $mn-n-t \rightarrow \overline{\text{mn-n-t}}$. A *Kilenc urak*, azaz a *Kilencek jelét* itt a *ntr* \rightarrow *nagyúr* jelének kilencszeri ismétlésével érzékeltették: . Összeolvastva: *a kilenc nagyurak menete*.

Tehát mind a *keresztút*, mind a *Kilenc nagyurak* jelei és félreérthetetlen fogalma már a piramisépítők idején használatban volt. Elmondhatjuk, hogy az ősi hitvilágról alkotott képek kisebb helyi eltérésektől eltekintve több ezer éven keresztül változatlanul öröklődtek.

Ezek ismeretében már nem okoz meglepetést, hogy a *Nagy Kilencek*, az *Eneade útja* ezen a papiruszon is szerepel. A *Halottak könyve* első tábláján, az *Úr dicsérete* 7. oszlop, 260-262-es jelei, csakúgy a harmadik tábláján, a *Megmértetés* egyik részeként, az *Úr beszéde* első oszlopában az

 5-6-os jelei a kilencek útját írják: $\text{○} \text{○} \overline{\text{TTTT}} \rightarrow \text{psdn-t} \rightarrow$ PöCsöDöN út + Nagyurak. Csakhogy a *Kilenceket* itt már nem a nagyúr zászlójának sokszorozásával írták.

Bizonyára többen megbotránkozva olvassák ezt a napjainkban trágárnak számító kifejezést, de akkortájt természetesen ez is a mindennapi élethez hozzátartozott. Sőt! Értelmezésekor többen a teremtéstörténet részleteire gondolnak, hiszen a *kilencek* az Úr teremtményei, gyermekei, a földi élet, az emberek irányítói, segítői voltak.

Idézzük Hannig szótárának ide vonatkozó magyarázatát: „N₉ – N₁₀ \rightarrow  . Mond mit verdunkelter Hälfte, Fläche. Log: *psdntjw* Neumond-Fest. Abk: *psd* in *psdt* Götterneunheit.² Tehát az újhold ünnepe és a *kilencek* rövidítése. Egyébként ugyanezen az oldalon, *Tudó* szavainak 9-11 hieroglifái is ugyanezek a jelek.

Sőt! A *RMP* 43-as példájának 18. jele is a félgömb bemutatására a hímvevesszőt, mint a gömb sugarát állítja példaképpen.³ A *Királykörök*, de az

¹ Borbóla: *Csillagszoba*, Írástörténeti Kutató Intézet, Budapest, 2004.

² Hannig R.: *Großes Handwörterbuch Ägyptisch-Deutsch*, Mainz, 1995, 1063.

³ Borbóla: *Királykörök*, Budapest, 2001, 75. *Rhind Matematikai Papirusz* \rightarrow *RMP*.


Egyiptomi ősmagyar geometria című munkánkban már részletesen bemutatuk a kör területének ősi meghatározását. Ennek alapja a kilences szám, és a kör átmérőjének kilencvel történő osztása volt. A *kör átmérője* és a *kilencek* tehát az ősi geometria, egyúttal a hitvilág alapját képezték!

Ez a nemzetközi transliteráció tehát magyar hangzósításában egyértelmű (*psdn-tjw*), a *psdn/kilencek útja* jelentéssel azonos.

Az ÚR megteremtette és kiválasztotta a segítőtársait. Útjuk akkortájt az a bizonyos út, a *keresztút* volt.

Itt érdemes megpihenni, hiszen a *kilencek* közismert története a *keresztúttal* függött össze.

Vizsgáljuk meg ezt a fogalmat közelebbről is. Az rögtön világos, hogy ez az út nem lehetett azonos Jézus Golgotára felvezető útjával. (Az arámi nyelven hangzó *golgotáról* tudjuk, hogy az magyarul *agykoponyát, koponyatetőt* jelent.)

A Nílus partján a *keresztút* újbirodalmi általános jele a hármast halom jele volt:  N₂₅ → *t-h3st* úT-K-ER-eSz-T → *keresztút*! És nem keresztelő utak.


Az egyiptológia kutatása *idegen országnak, dombos vidéknek* fordítja. Lásd: *A Halottak köny-*



ve, Oziris dicsérete, 3. oszlop, 115-120 jeleit. A magyar szöveg: *A kendő(s) madjar útja a kereszt-út.*⁴

De ez csak a *kereszt* egyik változata. A következő oszlopban az ősi kereszt rajzát látjuk. Ezt



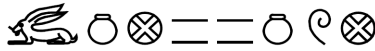
olvassuk:  → 4. oszlop, 150-154 magyarul hangzósítva: *az Úr akarata, a madjar keresztútja.*⁵

Sőt! A történet csak most kezd izgalmas lenni...

Az adatok egymást kiegészítve egy egységet képeznek. Hermupolisz, a *Tudónak* tiszteletére épített templom és papi tiszteletadó város, az ő-



⁴ Lásd még *Az Úr dicsérete*: első oszlop 23-as, 4. oszlop 138-as, 7. oszlop 274-es és 278-as, 13. oszlop 507-es jeleit; *Ozirisz az őszvezer* tábla 3. oszlop 120-as, 9. oszlop 318-as, 10. oszlop 380-as stb. jeleket.

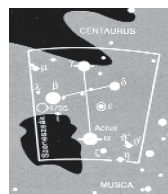
⁵ Lásd még: *Ozirisz az őszvezer* tábla 4. oszlop 152-es, 10. oszlop 372-es, a *Megmérés*, *Az úr beszéde* 16-os, *Anubis beszéde*: 7-es jel, *Ani imádsága* 87-es jel, stb. hieroglifáit.

idők óta létező település, mely később (a harmadik átmeneti korban) fővárosi rangra is emelkedett. Jelei két azonos értékű elnevezést takarnak: 

Az első három jel hangzósítása: *a hun nádi annyi út*, a következő jelcsoport pedig *a nyolcnak a nádi annyi útja*. Hermupolis név tehát a görög-római idők találmánya.

Viszont itt már megjelent a *nyolcas* szám.

Ha az egyenlő szárú kereszt hieroglifát is hangzósítjuk, akkor megismerjük a hiányzó utolsó adatot is, azaz bezárul a kör. Gardiner Z₁₁-es jele: „ var.  *imy*, who is in' and derivatives” → magyar jelentése: *aki benne van*, ill. a Jó Kereszt MaDaRa.



Kis kitérőül érdekes gondolatokat ébreszt a kereszt jelének a déli égbolton is látható változata: a Dél keresztje.

Az északi szélesség 25°-tól, azaz Egyiptom déli tartományaiából is jól követhető csillagkép a déli égbolt egyik legismertebb, a tájékozódásnál legtöbbször használt iránytűje volt. Az Acrux kettős déli csillag a legfényesebb, és a további társaival összekötve a hieroglifához hasonló kereszt alakot képez. Sőt! Ez a kereszt a déli égbolton úgy mond ferden áll! Az északi égbolton az *Északi sarkcsillag* és a *Göncöl szekér*, a déli égbolton a *Dél keresztje* a Tejút csillagmilliárdjainak legismertebbje. A déli félteke országainak zászlóiban rendre megtaláljuk ezt a csillagképet is. Mindez a hasonlóság/azonosság nem feltétlenül az ősi csillagvizsgálók ismereteinek írásukban, hitvilágukban is jelentkező tudatos alkalmazása volt, minden esetre alakja és helyzete elgondolkodtató. Érdeemes megjegyezni, hogy már a piramisépítők idejében az ősi építőmesterek nemcsak az északi, de a déli égboltot is elemezheték. Az ún. ferde állású kereszt további gondolatokat ébreszt.

A fentiek ismeretében nézzük meg a *Halottak könyve*, *Megmérés* 3. lap, *Az úr beszéde*, 1.

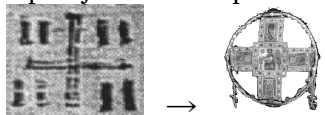


oszlop 1220-as jeleit:


A tudó nyolcok keresztútja (a szakirodalom szerint az ún. Hermopolis).

Felül a *tudó*, ibis madár képében az állványon, közvetlen alatta az úT-Ja jelek, majd a félreismerhetetlen $4 \times 2 =$ a nyolcas szám, a közepén a keresztpántokkal. Ott középen van a kilencedik, az Úr maga...

A képet vizsgálva óhatatlanul felmerül a Szent Korona keresztpántjainak és apostolképe-



inek elrendezése: → . A Szent Korona mai állapotában királyi fejre készült, azaz az agykoponyára, arámi nyelven a *golgotára* szánták. Az úrhoz vezető keresztút rajza, valamint a hieroglifákkal írt nyolc ősi segítője kísértetiesen hasonlít a Szent Korona keresztpántrendszerére és az apostolképek számára, melyek ebben a feltevésben az ősi Enneadét, a Kilencek keresztútját őrizték meg az utókornak.

Sőt! A Golgotán három kereszt állt, képletesen, hieroglifákkal írva *három halom*  *h3st* → *KEReSzT*. A Szent Koronán feltevésünkben eredetileg három szék, három trónus lehetett...


Az Úr, a Pantokrátor ábrázolását a keresztény ikonográfia a fejet körülvevő fényövvel, és benne a kereszt jelével különböztette meg:




Az Úr dicsérete tábla 2. oszlopában a kezdő jelcsoport a *mondjad fia* jelentésű (49-51-es jelek).

Korábbi munkáinkban már elemzésére részletesen



kitértünk: a változást csupán a harmadik jelként megjelenő *fia* kiegészítés jelenti: . A *fia* szó egyébként a birtokviszony birtoka, tehát valakihez tartozik. A birtokos az ún. Jó NaGy, vagy esetleg a Jó NéGy.

Az 53-as jel megítélésében  Gardiner is této-
továzik A_{a27} , hangértéke szerinte ismeretlen okok miatt *nd* → azaz magyarul *NaGY*, vagy *NéGy*⁶. A kép maga a középkori Pantokrátor képek ábrázolásában a fejet körülvevő fényöv keresztjeire em-

lékeztet. A negyedik szára hiányzik, pontosabban



a hieroglifán vonallal jelölték: ⁷ Ha elfogadjuk ezt az azonosságot, akkor a fényövben az ún. *kereszt* jele a Teremtő, azaz az egyiptomi ősvallás *Jó Nagy*, vagy *Jó Négy* értelmét viseli.

És most összegezzük a bemutatottakat!

A következő kérdésekre keressük a választ:

– Mit tudunk meg a kereszt fogalmáról, és a keresztútról?

– Hol is volt az a keresztút, úgy másfélezer évvel Jézus Koponya útja előtt?

– Mit ábrázol az ún. hármass halom hieroglifa, és miért ez az alapja címerünknek?

– Kiket jelképeztek a nyolcak az *Ani papi-ruszon*, és lehet-e valamilyen párhuzamot vonni, a Szent Korona apostolképeivel?

– Elképzelhető-e az a látszólag hihetetlen feltetelezés, hogy a Szent Korona abroncsára az ősi egyiptomi keresztutat, a nyolc segítővel öntötték aranyba és porcelánba, úgy is, mint a hármass egységű Szent Korona golgotája, az *agykoponya keresztútja*?

– Vajon ez az oka-e a nyolc (és nem több) apostolképnek?

– Igaz-e korábbi feltevésünk, hogy a *kilencek* ősi jele-útja, azaz az ősi hittörténet megismétlődik új köntösbe bújtatva a Szent Korona kupoláján/keresztpántjain?

– A fenti megközelítésben immár két keresztutat ismerünk, az ősi egyiptomi mellett, Jézus a Golgotára vezető keresztútját is. Vajon a címerünkben látható hármass halom és az országalmán aranyból öntött kettős kereszt ezt a két utat jelképezi-e?

Sorolhatnánk a sokasodó kérdéseket tovább is, de egyre messzebb vezetnek a már számunkra is beláthatatlan homályban.

Ma még csak a kutatás szakaszában tartunk, így korai lenne a feltett kérdésekre érdemben válaszolni, de a tekercs további feltárásával ezekre is sort kerítünk.

Folytatjuk...

⁶ Gardiner, A.: op cit. 543.

⁷ *Halottak könyve, Papiirusz Ani: Oziris dicsérete*, 8. oszlop 262-263-as jelei.